

5. ZPRAVODAJ

65. Loutkářské Chrudimi | úterý 5. 7. 2016

Úvodník

Loni jsem chyběla, tak si to letos užívám dvojnásobně. Dopoledne dílna, odpoledne divadlo, večer Modrá hvězda nebo kempování u Polehňů... Setkávání, povídání, smích... V neděli večer jsem najednou chtěla být chvíli sama jen s městem. Procházela jsem se po známých místech a „skoro“ nostalgicky vzpomínala, kde byla kdysi hospůdka (třeba ta pod Širokými schody „U kula-té báby“ nebo „U Korečků“), pokochala se opravenými domy (ten naproti muzeu se obzvlášť povedl), objevila nové obchůdky, postrádala staré. Obdivovala se siluetám

věží v dohasínajícím dni, nakukovala do dvorků a mezi prkny na probíhající stavby. A znovu jsem si říkala, jak je ta „naše“ Chrudim hezká. Jak se sem ráda vrátím. Jak si na Loutkářně připadám, jako na velké svatbě, kam se sjela celá velká rodina. Tetičky, strýcové, neteře, bratřánkové, děti jejich dětí... To kolotání, ta radost, to sdílení, ten smích... a pak už mi zase ta rodina začala chybět. Tak jsem se vrátila. K lidem. K bláznům. K loutkářům. Mám nás moc ráda.

Dáda Weissová

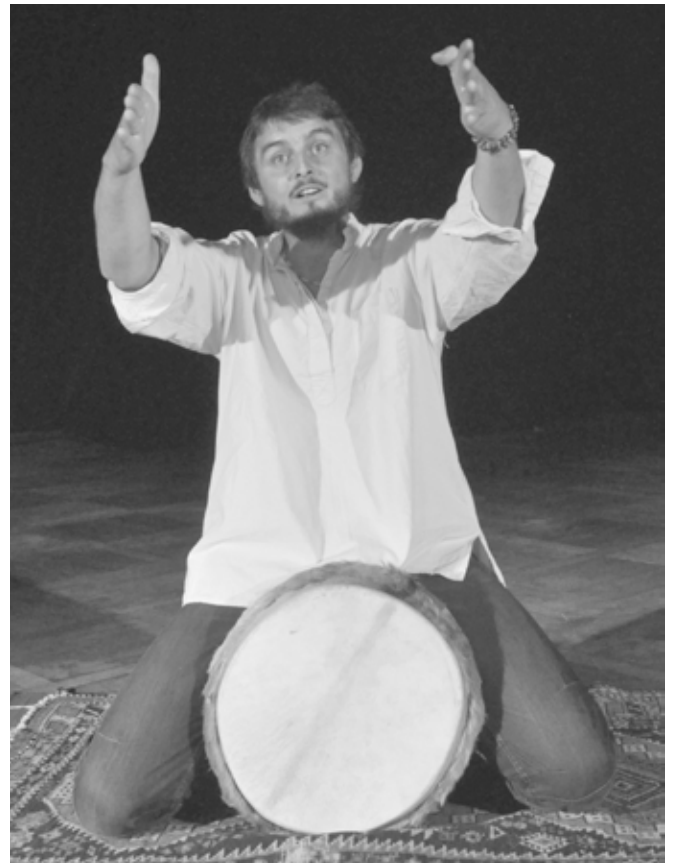
Storytelling je svátek dorozumívání

Rozhovor s Martinem Hakem

Co je storytelling?

To je slovo, pod které se schová ledacos, jak jsem zjistil časem. Od šedesátých let existuje „Storytelling“, hnutí lidí, kteří se k tomu dostali od kořene divadelního nebo pedagogického a začali volat po tom, že to je fakt dobrý a má to smysl. Nevím, jak je starý to slovo, nejstarší užití, co jsem našel, je u Marie Shedlockové, okolo roku 1900... Napsala o tom knížku *Umění vypravěčů* (v originále *Art of Storytelling*). Popisovala v ní svoje zkušenosti z praxe knihovnice, kdy se jí přihodilo, že zaklapla knížku, odložila ji stranou, začala mávat rukama a měla víc pozornosti, než když to četla. Nemusela dělit oči mezi text a posluchače a všechno dostali oni, tím pádem je tam větší prostor pro kontakt a dorozumívání. Úplně nejobecnější a nejpravdivější za mě v tuhle chvíli je, že to je nějaký setkání lidí, kteří přijdou a nechají se vzít do příběhu – a vypravěč je průvodcem. Storytelling je svátek dorozumívání, to je rychlá definice.

Příběh je v základu sled událostí v čase. Ještě tam jsou jiný typy vazeb, jako třeba kauzální, abychom si dobře rozuměli po smyslu. Něco se stalo, pak se stalo tohle, víme proč, pak tohle, tohle, konec, to je celý. A potom je tam práce průvodce. To znamená, že vezmete lidi, a někudy do toho příběhu vejdete, do nějakého prvního obrazu. A najednou jsme všichni v něm a můžeme se tam rozhlížet. Vypravěč ukazuje na tohle, na tamto, na to, co je na zemi, a na to, co má kdo v kapse – a co to znamená, se dovíme za půl hodiny. Vypravěč je průvodce tím, co je důležité ve všech těch událostech, jak šly za sebou. Tam už pak funguje jiný čas, příběh se může odehrát během pěti minut a vypravěč ho vypráví hodinu a půl, protože tam přidává obrazy ze svého

vlastního života a ze života lidí, kteří to právě poslouchají. Takže se třeba stane, že pohádka o Červené karkulce je jeden večer o tom, jak chtějí být děti samostatné a jak to některé stojí život, a druhý večer je to o tom, jak rodiče nechtějí posílat děti samotné do školy, když to má někdo jako čerstvou životní zkušenost. A už to není o tom, jaký to je pro dítě se osamostatňovat, ale o tom, jak je to pro rodiče těžký jim tu samostatnost dát.

To naladění se na diváky je na začátku vyprávění, nebo to nemá pevné místo ve struktuře večera?

Vypravěč nikdy nepřichází do společnosti, která by byla stejná, tak potřebuje nejdřív naházet kotvy, někde se s někým dorozumět, nasát. Pro neznalého diváka to vypadá, že to dlouho trvá, než se v příběhu začne něco

dít, ale vlastně dochází k vzájemnému poznávání. Než pochopíme, že to není divadlo, že nevytáhnou z kapsy žonglovací míče, nevytáhnou housličky a nezačnou tancovat, že to bude právě tohle, tak to chvíli trvá.

Zároveň je to pro diváky příjemné.

Mělo by být. Mám dokonce doma knížku, ve které autor říká, že úvodní fáze seznamování se s divákem, poutání pozornosti a vytváření atmosféry je někdy stejně velká jako ten příběh. V čase i v důležitosti. Ta knížka se jmenuje *Příběhy z čínských tržišť*. V Číně to má výbornou funkci, například vyprávěč začíná zpěvem písně o lásce. Ta nemá nic společného s tím, co se bude dít v příběhu, ale je o lásce – což sedí. Potom začne recitovat báseň od nejtrapešnějšího básníka na světě, čímž zase na slovo láska vrhne jiný úhel pohledu a lidi se smějí, ale nic z té básně se neobjeví v příběhu, kromě toho, že se může stát, že to bude trapný. A on takhle uvaří spoustu témat a potom bouchne do gongu a řekne „Ták, teď jste tady všichni, konečně, to je dobře. Teď to teprve začne,“ a začne vyprávět nějakou legendu o tom, jak se do sebe někdo zamiloval a jak to bylo strašný.

Jak je rozšířený storytelling v Česku a ve světě, jaké je jeho místo?

Jak kde. To je fakt zvláštní způsob setkání s příběhem a má místo v různých částech lidského života. Můžete ho používat v práci, například ve firmě, když je třeba něco vysvětlit, je dobré, když to vyložíte jako příběh, a je dobré, když je tam někdo, kdo tu situaci ustojí jako storyteller. Na ploše krátkého příběhu otevře téma, které se blbě cpe do tabulek a do powerpointu a všichni najednou chápou, o co v té firmě půjde třeba v průběhu dalších dvou let. To je velmi rozšířená věc. U nás ne, ale ve světě docela jo. Hodně vyprávěčů má vazbu na knihovny. Pak jsou vyprávěči, kteří víc chodí do škol. Ne že by to bylo: pozveme si vyprávěče, tak jako si zve-me třeba divadlo, ale jsou učitelé, kteří se to chodí učit na různé kurzy, aby to uměli a aby do vyučování mohli ten příběh dostat tak, aby to mělo váhu a bylo to opřený o vyprávěčské řemeslo. A pak jsou ti vyprávěči řekněme divadelní, ti, co jdou na jeviště, nechají na sebe svítit a je to umělecký výkon, který nemá žádný další cíl, kromě toho, že to je bájo, nechat se vnést do nějakého příběhu.

Čerpáte z literatury?

Jojojo, to je krásný zdroj. Nejradši mám různé cizokrajné pohádky, mýty, legendy z jiných malých kultur, třeba zapomenutých. Třeba Grónské mýty a legendy, nebo pohádky Střední Austrálie.

Dělá se i evropská literatura? Třeba velké příběhy románů nebo dramát?

Já jsem to nikdy nedělal, ale asi mě to teď čeká. Jsou lidé, kteří jsou schopní převyprávět Romea a Julii. Nebo nějaký úplně dlouhý ságy, které jsou pak na dvě a půl hodiny nebo i víc. Já jsem takhle zpracovával větší věc, to byla latinskoamerická legenda o lásce, to bylo delší. Ale je to cizokrajné, mě baví posílat ty evropské oči do jiných kultur, přetvářet to tak, abychom tomu tady rozuměli.

Cestujete?

Já vlastně necestuju, já si představuju. Ležím na kanapi a cestuji.

Jak se dostal storytelling do Čech? Jak jste se dostal vy ke storytellingu?

První otázka je snadná: nevím. Já jsem objevil vyprávěčské řemeslo skrze Jitku Kostelníkovou. Zjistil jsem,

že je to běžné, že to má váhu, že je to tady, v Německu, v Rakousku, v Anglii, na spoustu způsobů, že jsou spolky, festáky. Tak to je jedna osoba, která to určitě věděla dřív než já, a nejspíš před ní byli jiní. Já jsem chodil na divadelní fakultu na JAMU na obor dramatické výchovy a někdy ve třetáku jsme měli vyrábět autorskou práci, já jsem chtěl dostat zápočet do indexu. Vybral jsem si literární předlohu a furt jsem nevěděl, jak do toho půjdu. A na poslední chvíli jsem zjistil, že si prostě představím pár situací tak, jak půjdou za sebou, některé z nich si nazkouším fyzicky, abych věděl, co tam budu dělat, a zbytek vyplyne a já to pospojím pátou postavou, kterou jsem si tam přidal – a to je vyprávěč. To bylo každopádně takový divadlo, docela mi to vrtalo hlavou, říkal jsem si, to je teda zážitek, ještě párkrát jsem to někde vyprávěl. A po pěti letech jsem se dostal na sedmidenní kurz k Rivesovi Collinsovi, díky Artamo, a on nám předvedl umění vyprávění. A cítil jsem se v tom mnohem lépe, než v konvenčním divadelním prostředí, připadalo mi to jako na míru. Svobodný pobyt na jevišti, který je potřeba ustát, je to hodně napínavý, ale zároveň můžete úplně všechno. Je to fakt paráda.

Na webu máte poměrně širokou škálu nabídek seminářů pro školy a pro firmy. Jak takové semináře probíhají?

Jsou dvojího typu. Buď někdo chce vyzkoušet a naučit se, jak se s tím příběhem pracuje, to znamená, že se nejdřív díváme na to, z čeho se skládá, jak se dá tvořit, jaké zdroje se dají použít, jaké typy příběhů si můžeme poskládat – a to potom děláme. Z toho pak padají hezké příběhy. Buď takové, které si vymyslíme z fleku, nebo se zpracovává nějaká literární předloha. To, co na té dílně děláme, se snažíme převádět do sledu obrazů. Vyprávěč se neučí text, ten existuje, můžeme ho přečíst stokrát a udělat si kdejakou analýzu, ale pak z toho stejně musí vzniknout sled obrazů – můj sled obrazů, ten vyprávěčský. Ten druhý typ je, že si vezmeme jakýkoliv příběh a trénují se dovednosti vyprávěčského řemesla. To znamená: co s hlasem, co s rukama, co s obličejem, co s celým zbytkem těla, co s předměty, které můžete mít po ruce. Vyprávěč totiž může použít všechno, co má po ruce.

Když jste se dotknul rekvizit, objektů, loutek, používáte loutky?

Jo, ale ne úplně ve smyslu, v jakém obvykle loutku chápeme. Spíš nějaký předmět, který třeba na chvíli ožije. Je tam něco, o čem nikdo neví, najednou to oživíte, je z toho postava, přinese něco do příběhu, něco vysvětlí, a pak zase zmizí. Jediné kritérium je, aby to podpořilo srozumitelnost, aby se lidé dostali do toho obrazu lépe, než kdybych to neudělal. Takže když je na zemi třeba víčko od piva, tak ho zdvihnu a řeknu „tohle je ta tlustá paní, která takhle šla, takhle třikrát zakopla a řekla: kurvajs!“ , něco to vysvětlí a je všem jasné, že jde o tu paní. Jako podpora srozumitelnosti se dá použít ledacos... i loutka.

Používáte jiné hudební nástroje než perkusivní?

Hrozně bych rád. Vlastně si na to myslím. Kdyby se našel někdo, kdo se mnou bude vyprávět a bude do toho hrát na nějaké struny, nejlépe smyčcem, úplně konkrétně: violoncellistka, není tady někde? To by bylo krásný. Párkrát jsem vyprávěl s kytaristou a bylo to naprosto úžasný. Úplně nádhernej zážitek.

Krása starých zápalek aneb nenaplněný strom života

Není úplně zvykem, že se na Loutkářské Chrudimi předvádí výtvarná čistota, téměř až dokonalost. Práci scénografky Zuzany Vítkové, která se tu v minulých letech představila především jako výtvarnice inscenací pro děti Studia DAMÚZA, je možné dlouhodobě hodnotit jako velmi kvalitní a precizní. Úroveň, které dosáhla ve scénografickém ohledu v inscenaci *Sólo Matches*, se dá považovat za téměř dokonalou. Přesně a pečlivě vypracované krabičky od sirek různých velikostí, loutky, jejichž těla jsou odvozena ze stejných krabiček, pes s krabičkou, která tvoří jeho hřbet a která je navíc místem pro dovádění klaunů, pohřební procesí, kostel či sirkové loutečky vznášející se nad krajinou v balónu z krabičky od sirek a samozřejmě velmi věrně, s citem pro detail vyřezaná maska staré ženy – to všechno, včetně technologické domyšlenosti loutek a prostředí, v nichž se nacházejí, dělá sympatický divadelní základ a vybízí k tvorbě. Ta bohužel nebyla ve smyslu dramaturgickém příliš naplněna.

Inscenace stojí na sérii až téměř magických sólových výjevů ze života, poetických či humorných, vážných i dovádivých. Při troše fantazie je lze vnímat jako útržkovité vzpomínky staré paní na život, který na konci představení vyhasne, ale to je spíš touha diváka utřídit si viděné, než že by nám tvůrci nabídli opravdu jasný klíč ke čtení toho, co nám na jevišti předvádějí. Herci Lucie Valenová a Dan Kranich hrají velmi soustředěně, s loutkami zacházejí až pietně, pohybům umějí dát přesný čas, takže postavy opravdu žijí a cítíme jejich vnitřní naladění. To vše podporuje emotivně laděná hudba, která pomáhá vytvářet potřebnou atmosféru.

Jako dramaturgové je mi však nadmíru líto, že se se všemi těmito skvěle připravenými ingrediencemi nezačalo pečlivěji ve výstavbě celé inscenace, že Zuzana Vítková ve své koncepci více nemyslela na vnitřní propojení jednotlivých působivých sekvencí a tudíž ve smyslu dramaturgickém zůstala jen na půli cesty, nebo dokonce na začátku hledání významové a tematicky skutečně naplněné inscenace. Materiál na její výstavbu připravila jako scénografka skutečně skvostný a je tak škoda, že ke své práci nepřizvala dramaturga, který by jí pomohl najít pevněji spjatou a více vrstevnatou náplň inscenace, jakou se nám ve slovech anotace v programové brožuře snaží předestřít.

Zuzana Vojtíšková

Sólo matches: Takový divadelní fraktál
(Fraktál: každá část v sobě obsahuje celek)

Příběhy jsou mocné, všechny nás přežijí

Performance Martina Haka nejsou představeními, nestoupá si před nás jako herec, který by hrál nějakou roli, ale čistě jako člověk vyprávějící příběh. Pokoušet se na něco takového aplikovat klasická divadelní hodnotící kritéria mi přijde nevhodné, nepatřičné, nesmyslné. Reaguj tedy jako člověk, který si příběh vyslechnul.

Martin Hak si nás svým přirozeným, nenuceným a sympatickým projevem ihned získává a po celou hodinu vyprávění nepustí. Po celou dobu mám pocit jakéhosi přímého,

bezprostředního setkání, během vyprávění se jde na dřev, člověk se dotýká samotného archetypálního základu, na kterém řada kulturních projevů (včetně divadla) stojí. Vyprávěním se do našeho života vrací něco velmi zásadního, hlubokého, co sofistikované kulturní konvence jakékoli civilizace s dostatečně dlouhou historií mívají tendenci zakrýt, k čemu je však důležité se vracet. Abychom mohli rodičovská kouzla přijímat a předávat dál.

pab

V jednom lese, v jednom domku

Vozichet, Jablonec nad Nisou

Nepohádky

Tvorba Rudy Hancvencla mi vždycky byla sympatická – a vždycky mi bylo líto, že s průběhem kusu se postupně vyčerpává základní nápad, myšlenka či princip. Až teď, nad *V jednom lese, v jednom domku*, jsem zajásal: na nosné myšlence dát dohromady pohádky, v nichž nějakým způsobem hapruje rodičovství, vznikla inscenace s jasně definovaným tématem a s epizodami, které vždy vyprávěcí princip posouvají o kus dál a dovedou nacházet překvapivé paradoxy. Vyjmenovávat je v recenzi je asi zbytečné, ale svůj nejoblíbenější si pro ilustraci dovolím zmínit: že se liška naučí jen jednu větu lidskou řečí a používá ji bez ohledu na kontext, to je u mě jeden z nevtipnějších nápadů přehlídky.

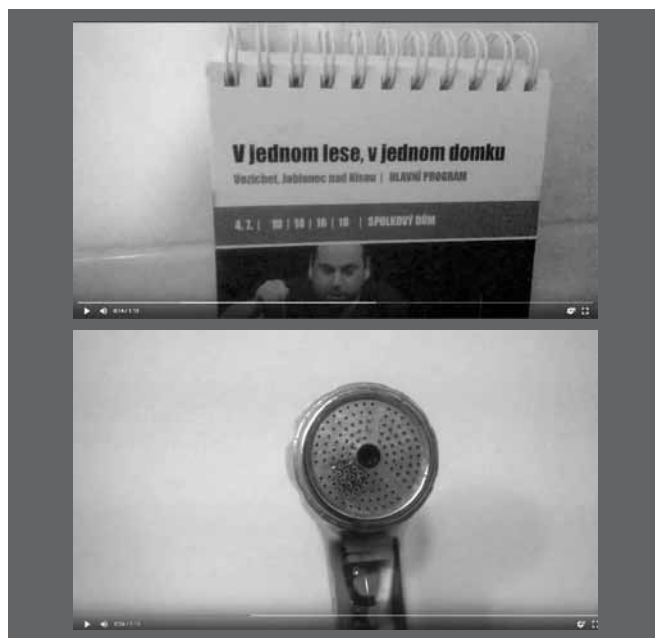
Možná by bylo dobré inzerovat otevřeněji, že ve výsledném tvaru o pohádky nejde. (Stranou potom nechme, že řada rodičů nejspíš vůbec nečte věková určení, neb o 8+ v mnoha případech určitě nešlo.) Jsou to literární žertíky, které z pohádkových námětů vycházejí a dohromady skládají určité téma. Texty jsou chytře, vtipně vybudované, jejich divadelní ztvárnění se potom víc než o nějakou vysokou loutkářskou techniku opírá o Rudovo nezpochybnitelné charisma a o zkratku, kterou ty vesměs totemové loutky umožňují. Byl jsem potěšen vtipem i tématem, které je při vši zdánlivé lehkovážnosti celé věci vlastně dost závažné.

Michal Zahálka

Boříme hranice!

První ilegální videorecenze! Vít Brukner o inscenaci *V jednom lese, v jednom domku* souboru Vozichet.

Video naleznete na facebookovém profilu Loutkářské Chrudimi <https://www.facebook.com/Loutkar-skaChrudim/videos> nebo u nás v redakci Zpravodaje.

Není sportovec, ale je to fakt dobrý muž

Sbírat názory na zhlédnuté představení je nepříliš vděčná práce. Většina diváků chce nad představením nejdřív popřemýšlet a své dojmy si urovnat, což je zcela pochopitelné. Nicméně po představení *V jednom lese, v jednom domku* se u mého diktafonu utvořila malá fronta. Všichni chtěli vzdát hold souboru Vozichet, lépe řečeno Rudolfovi Hancvenclovi.

- ➔ Bylo to hodně vtipný. Překvapilo mě, jak se klasické pohádky dají předělat do vtipných verzí. To mě mile překvapilo.
- ➔ Zábavný, hezký, příjemný. Prostě Ruda!
- ➔ Nevím úplně co bych na to řekl. Je osvěžující každá změna postavení, ať už v zažitých pohádkách nebo vztažích, když se to otočí. Je to zkrátka osvěžující.
- ➔ Líbilo se mi, že si v představení může každá generace nalézt to své. Bylo v něm schováno spousta humoru pro dospělé, takže se rodiče doprovázející své děti nenudili.
- ➔ V jednom domku, v jednom lese: No, tak dětem vadilo, že pohádky dopadly jinak, než jsou zvyklí. Kdo platí divadlo, my nebo děti?
- ➔ Podle mě to bylo úplně nejlíp super! Hodně se mi líbilo, jak byla ta pohádka úplně jinak zpracovaná. Karkulka se mi líbila asi úplně nejlíp.
- ➔ Mně se líbily Jeskyňky a ještě ten Budulínek a Smolíček. Moc se mi líbila scéna, jak Smolíček říká, že děti se jíst přece nemají a oni mu odvědí, že jsou v jeskyni, kde se to může. A taky se mi líbilo, jak měl Myslivec zapalovač místo pušky.
- ➔ To změnění pohádek se mi moc líbilo. Všichni známe, že Vlk sežere babičku a tentokrát Vlk sežral Maminku, takže doplatila na tu svojí povahu. Loutky jsou úplně úžasný. Obdivuju toho člověka, pokud je dělal sám. Je to fakt borec, přijde mi dobře! Pro mě to byl opravdu moc hezký zážitek. On je pro mě všestranný umělec. Umí skvěle hrát na kytaru i hrát. Líbí se mi i jeho nadhled, jak si ze všeho dělá srandu, i když je to zároveň vážný. Chápu, že není nějaký sportovec, ale je to fakt dobrý muž.
- ➔ Líbilo se mi, jak měnil všechny ty hlasy.

Ukončuji povídání s nadšenými teenegary a popocházím o pár metrů dál, kde si Ruda vychutnává zasloužený cigáro po posledním představením pondělního divadelního maratonu.

Slyšel jsi ty nadšený kluky?

Něco málo, ale radši jsem to neposlouchal. Rád si to zítra přečtu ve Zpravodaji.

Myslím, že jsi se pro ně stal touhle inscenací hrdinou. Jeden z nich tě nazval všestranným umělcem – oceňoval dramaturgii, hraní, hudbu i loutky.

Ty vyráběla žena. Já bych je takhle hezky v životě nevyrobil.

První otázka se sama nabízí: máš děti?

Ne. (dlouhý hurónský smích) A ani nehodlám. Na tom se shodnu s chotí.

Kdo je tvým prvním divákem?

Většinou to jsou kamarádi. Pár jich přijde k nám domů a já jim to v obýváku zahraju.

A řeknou ti nějaký podněty, který zapracuješ?

Stává se to. Jiřa Polanská, principálka ze souboru, ta to spolurežuruje. Tedy až na tu poslední inscenaci, kdy se zapojila skoro až na generálce. Na předchozích dílech pracovala trochu víc, ale tohle jsme si dělali víceméně sami.

Ovlivňují tě v tvorbě názory chrudimské poroty? Jsi v soutěžní části snad každý rok. Zapracuješ třeba připomínky, které ti k inscenaci dají nebo na ně myslíš, když vymýšlíš něco nového?

Tu inscenaci jako takovou mám už zahranou, takže by se mi těžko zvykalo na něco nového, ale určitě na to myslím při další tvorbě.

Nemáš tendence vést tady na LCH seminář?

Upřímně jsem ty tendence dostal, ale ona mi to má choť skoro zakázala. Já to sám nezvládnou. Potřebuju ji v životě, tvorbě, ke všemu a ona se na to necítí, ale třeba se na to někdy cítit začne. Třeba to i dopadne. Mám už takovou představu, že bychom na semináři dělali takové minidílko, které by se stihlo napsat, zrežirovat a vyrobil za ten týden na Chrudimi – pro taťku k narozeninám, pro kámoše nebo tak. Zkrátka že by si ho vyrobil každý, kdo by chtěl.

Řekla bych, že by jsi měl v semináři natřískáno.

Přemýšlím o tom, ale nic neslibuji.

Musím ti pochválit, jak celou inscenací prostupuje téma nezodpovědného rodičovství. Napadlo tě to během čtení pohádek, ve kterých figurují ti špatní rodiče nebo kde se ten nápad zrodil?

Tohle je právě jedna z věcí, kterou jsem si snažil vzít od chrudimské poroty z loňských diskuzí, kdy jim v mých inscenacích chybělo téma. Tohle bylo téma, které nás s chotí napadlo, protože se nás spousta lidí ptá, proč ty děti nemáme, když jsme takový úžasný. Tak jsme si to vysvětlili tak, že bychom nemuseli být třeba dobrý rodiče.

Já si tedy myslím, že byste byli skvělý.

Ono těch důvodů jsou milióny – proč je mít i proč je nemít.

maz

Nevěřící Janek

Happy Theater, Salesiánské středisko mládeže, Brno

Tolik nepochopitelných věcí

Zpočátku jsem se snažila zapisovat poznámky, ale tahle snaha netrvala dlouho. Zůstala jsem nevěřičně zírat.

Krásní mladí lidé s příjemným hlasovým projevem (s výjimkou postavy „profesora“) a tolik nepochopitelných věcí.

Loutky, které nechodí, nemají vztah, neotočí hlavu, téměř každé slovo ilustrují pohybem ruky nahoru a dolů, sedají na zem vedle židle, odvyprávějí, co by mohlo být zahrané, a to navíc opakovaně.

Dívky sice sledují pozorně svoji loutku, ale necítím jakýkoliv vztah k ní, žádná hra přes loutku.

Ztrácím se v příběhu, nemám ponětí o důvodech jednání...

Oživení přinesla veverka svojí překotnou mluvou, která souzněla s jejím charakterem, a také sezobnutí žízaly.

Nelze říct, že chyběla snaha hledat a hrát si, ale bohužel nepřinesla ovoce.

Ráda bych pomohla, protože si cením každé snahy a každého pokusu, ale nevím jak. Snad jen: Zůstaňte u loutek, ale začněte znova od začátku, od píky.

Budu vám držet palce!

Martina Hartmannová

Text, text, text...

Klíčový problém inscenace *Nevěřící Janek* v podání souboru Happy Theater, je text. Chtěl bych nyní mladému kolektivu poskytnout spoustu nápomocných rad, kterými své hře mohou pomoci, ale obávám se, že by to k ničemu nevedlo. Myslím, že text, jehož verzi jsme viděli v představení zde na Chrudimi, by měli tvůrci vzít a za pomoci sirek a plechového pekáče (zapůjčeného z inscenace souboru JAKKdo o čarodějnických procesech) ho okamžitě rituálně spálit. A začít s psaním úplně od znova.

Měli by psát hru o tématu, kterou traktují již v jejím názvu, tedy o Jankovi, který ztratil víru, nebo dokonce nikdy nevěřil. Případně by mohli psát o čemkoliv jiném, ale téma by si měli ujasnit předem a pak se ho opravdu držet (v této hře se hraje o Jankovi velmi důvěřivém). Tématem rozhodně není přehršel mravních naučení z učebnice katechismu. To – chcete-li – mohou být případně průběžné motivy rozehrávané v jednotlivých situacích.

Tvůrci by si rovněž měli ujasnit, že psaní pro loutky je velmi specifická disciplína a liší se od psaní pro činohru. Text nemůže být upovídáný, a to ani když se píše pro marionety, které ještě snesou textu relativně nejvíce. Musí si též ujasnit, že psaní pro divadlo je jiné než psaní pro rozhlas, protože současná verze Janka připomínala ze všeho nejvíce hodně nevydařenou rozhlasovou hru. Loutky musí mít v textu oporu, aby mohly hrát a ne jen dlouhé minuty viset na scéně a povídat. Nota bene povídat o tom, co jsme před chvílí viděli, poté co právě vidíme a následně i o tom, co za chvíli uvidíme.

Autor by si měl rovněž ujasnit jazyk postav hry. Jednotlivé postavy by měly hovořit přirozeně a nešroubovaně (pakliže se nejedná o tématem opodstatněnou stylizaci). Pokud v něm například hovoří děti, neměly by celou dobu mluvit jako dospělák, navíc takový, který už dlouho nebyl mezi lidmi. A mohly by se třeba od sebe jednotlivé postavy svou mluvou odlišovat, protože „každému z nás ten zobák narostl jinak“, abych použil nějakou tu obecně platnou pravdu.

A pak už s chutí do vymýšlení zápletky a samotného psaní. Při něm by autor měl především vytvářet postavám dramatické situace. Aby situace byly vypointované a měly tečku. Aby provázanost situací měla svou logiku a třeba i překvapivost. Ale především: aby hrdinové v situacích měli o čem hrát, mohli jednat a nemuseli jen povídat a povídat a povídat.

Vít Peřina

Odposlechnuté hlasy lidu

- ➔ Pěkný to bylo. Líbilo se mi to.
- ➔ Bylo to vtipné. Pěkný přednes měla ta herečka, která hrála sestru Janka.
- ➔ Nejlepší byla sova a veverka.
- ➔ Hezký to bylo. Líbila se mi sova a rys.
- ➔ Trošku zdouhavé. Asi bych scénář zkrátila na polovinu. To by stačilo.
- ➔ Výborný. Dobrý.
- ➔ Bylo to i vtipný.

Soubor na počátku cesty

Pokud název inscenace zní *Nevěřící Janek*, soubor má ve jméně „happy“ a působí při Salesiánském středisku, očekávám motivy spojené s křesťanskou vírou – víru, lásku, obět, Boha a Dávla, věčný boj dobra a zla. I dostalo se mi. Při otevření příběhu a nastolení úvodního tématu (vyrovnání se Janka – chlapce se ztrátou rodičů, s novou životní rolí, zpochybnění dosavadní víry), jsem se hned ocitl v rozporuplné pozici. Na jedné straně mě téma i to, jak se s ním divadelně popasovat zajímalo, na straně druhé způsob, kterým to prováděli inscenátoři je pro mě obtížně přijatelný. Nemám rád, když mi někdo na ulici vnucuje Strážnou věž a podobně. Baterkou osvětlené vnitřní hovory postav v kombinaci s romantizujícím klavírem mi naháněly husí kůže. Šlo ale o zbytečnou obavu. Soubor téma rychle opustil a předvedl nám směs v úvodu recenze zmíněných témat v tak bizarním kabátě, až bylo třeba zauvažovat, zda to myslí vážně. Ale mysleli. To nadšení, nasazení a naivní herectví nenechalo na pochybách. Autorský text sám nelze označit jinak, než za nepovedený, má řadu logických a tematických lapsů. Jen zhruba. Jankovi je vyčítáno, že ničemu nevěří. Jedna ze základních situací, na které se to má ukázat, je jeho zpochybnění vyvolávání deště obcházením kytičky. Nu, tak zdravý rozum je nezdravý? Hlavní krize přichází, když Janek naopak uvěří – nejprve řečem o černém muži, pak lákání úlisného profesora (jakási s Dávlem spojená varianta doktora Mengeleho). Pak přichází prostor pro symbol čistoty, dobra a moudrosti – sestru. Ta pomůže stařečkovi, požije za odměnu jeho semínka, porozumí zvířátkům a hodlá obětovat svůj život za bratra. Scéna se zvířátky je téměř punková. Už složení detektivního a záchranného komanda je originální a vývoj jejich jednání překvapivý (jedním z vrcholů je slupnutí žízaly, která konečně přináší hledanou informaci sovou – velitelem akce). V této nejživější scéně také cítím, že herečky se svou hrou samy baví, charakterizace postav zvířátek je vtipná, byť občas samoúčelná. Nakonec je bratr zachráněn, zlo potrestáno Rysem – vládcem lesa (jakási obdoba Aslana z Lewisovy *Narnie?*), který nepřijal obět sestry, a vše dobře dopadne. Bratr je náhle osvícen, smířil se s nastalou situací, věří v lepší budoucnost a v knihách se možná dočte, že brambory se nesejí, ale sázejí. Naivní, těžko uvěřitelné. Stejně naivně jsou ale namalované i dekorace, naivní je i představa, že pro loutky nemusíte vymýšlet akce a nemusíte se příliš zabývat jejich vedením, stačí pohupovat špalíky, když řeknu já, tak se přihlásím, když mluvím o Bohu, zvednu ruce obě, když někoho hledám, předkloním se a vyšpulím zadeček. Zkrátka holkám chybí základní poučení v mnoha směrech. Ale to se dá napravit. Pokud zůstane nadšení a přibude chuť se učit. Dobrý úmysl a energie zkrátka nestačí.

František Kaska

- ➔ Líbila se mi veverka, jak rychle mluvila, a profesor. Bylo dobré, jak říkal, že to zná jak svoje fusekle.
- ➔ Měli strašně špatně navázané loutky. Nitě byly moc dlouhé a způsob uvázání v hlavě byl špatný. Vahadlo by mělo být vodorovně, ne svisle, pak se s ním špatně hraje.
- ➔ Rozkošné bylo, jak bylo slyšet, že jsou z Brna. A to nejen u žízaly, tam to bylo naschvál. Myslím u všech. Některé koncovky byly takové sladké. To bylo na tomto představení to dobré, sladké.
- ➔ Mně se to líbilo. Námět a příběh. A taky loutky, jak byly udělané.

Většinu si píšeme sami, jsme autorské divadlo

Šestičlenný soubor Happy Theater ze Salesiánského střediska mládeže z Brna jsem zastihla v šatně po třetím představení. Únavu bylo cítit pouze v hlasech, jelikož některé z členů začínalo mírně pobolívat v krku, jak si před započítím rozhovoru dotyční posteskli, ale jinak byla jejich energie stále svěží a dynamická. Povídala jsem si s Natálií (N), Tomášem (To), Petrou (P), Tedou (T), Míšou (M) a Dominikou (D).

Jste na Loutkářské Chrudimi poprvé?

P, T, N: Ne, už jsme tady byli.

M: Už potřetí.

D: Tři z nás jsou z divadla Bedruška a to už tady třikrát hrálo. Ale v této sestavě jsme tady poprvé.

Text k inscenaci jste si napsali sami? Jak vznikal?

D: Míša napsala předlohu a já jsem ji společně s Ladou Mikou razantně přepracovala a vytvořili jsme scénář.

M: Až tak razantní jste nebyli.

D: No, dost jsme tam toho změnili.

P: A Dominika měla režijní dohled.

O čem pro vás ta inscenace je? Jaká jsou v ní pro vás témata, hlavní myšlenky?

D: Lásky a obětavost pro druhé. A že i zahořklý člověk se může láskou změnit.

M: Přátelství.

P: Ano, přátelství, když se sdílí radost i smutek společně.

Hráli jste už třikrát. Jak se vám hrálo? Jaké byly reprízy?

M: Každá byla jiná.

D: Většinou je to podle publika.

M: Když se publikum směje, tak se líp hraje a když mlčí, tak se trochu ztrácí motivace.

T: Už jsou unavení. I my jsme unavení, je to pochopitelné.

Viděli jste na LCH nějaké představení, nebo chystáte se na něco?

D: Bohužel jsme nic neviděli, jelikož pořád hrajeme. Možná stihneme něco zítra ráno, než odjedeme.

Ostatní: Chtěli bychom ale přijít večer na diskuzi.

Proč jste si pro své příběhy zvolili zrovna formu loutkového divadla?

Hlasy: Je pěkné dokázat vdechnout život do věci. Loutka má mnoho možností. Člověk nemůže udělat cokoli, ale loutka to umí. Dokáže třeba létat. Hráť s loutkou je těžší, než hrát činoherně. Není snadné ztvárnit všechno jen hlasem. Je to těžší. Je to výzva.

Co plánujete dál?

D: Už jsme měli premiéru nové hry s názvem *Nitsui*. Je to stínohra.

M: Zkoušíme hrát s různými loutkami.

T, P, N: Jednou za čas zkusíme i činohru.

D: Pohádky jsou autorské. Většinu si je sami napíšeme.

Děkuji za rozhovor a přeji, abyste stihli něco na festivalu i vidět. Čím víc, tím líp.

HAV

Kdes holubičko lítala?

JAKKdo, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř

Čarodejnice z JAKKdo

Súbor JAKKdo z Jaroměře predviedol brilantnú prácu. Spracoval lákavú, stále fascinujúcu a udivujúcu tému čarodejníc – žien, ktoré sa pod vplyvom mučenia priznali k tomu, že škodili iným ľuďom (obviňovali ich za slabú doživnosť kráv, za obdobie sucha, za to, že niekoho pomocou bylín vyliečili aj za to, že nevyliečili, pripisovali im nadprirodzené schopnosti aj pomer s diablom). Téma mimoriadne zaujímavá z historického, etnologického i genderového hľadiska.

Tisíce žien bolo na základe obvinenia z bosoráctva surovo mučených a popravených. Podľa anotácie v bulletine naznačovali autorky aj presahy do súčasnosti, keď uvádzajú informáciu o týraných ženách – o vysokom percente českých žien, ktoré majú skúsenosť s nejakou formou násillia. V samotnej inscenácii však presahy do súčasnosti nakoniec nenachádzame.

Inscenácia *Kdes holubičko lítala?* je štýlovo čistá, podmaňujúca, má mieru. Je mimoriadne sympatické, že sa mladé ženy pod vedením Jarky Holasovej podujali spracovať náročnú tému. Už text je prvým víťazstvom inscenácie. Vynikajúco spracoval dostupné zdroje – poéziu

aj faktografiu. Postupne sa dozvedáme o dievčati, ktorej matka zomrela pri pôrode, otec je neznámy a jej výchovy sa ujme bylinkárka. Už od svojho narodenia malo tak dievčatko predpoklady na to, aby na ňu societa, v ktorej žila, ukázala prstom. Autorky inscenáciu poňali ako proces, o živote súdnej sa teda dozvedáme retrospektívne. Herečky sa vyhli hysterickému, exponovanému prejavu, obzvlášť hlavná predstaviteľka domnej čarodejnice udržala postavu v pokojnej rovine.

Striedma a výpovedná je aj výtvarná stránka. Predmety znázorňujúce mučiace nástroje veľmi jasne naznačujú, čo sa s nimi robí. Už pohľad na ne vyvoláva nepríjemné pocity a ako informácia pre diváka stačia. Preto je potom prekvapivé, keď sa autorky predsa len rozhodnú pre scénu, v ktorej sa horiaca sviečka približuje k herečkinmu telu. Je pravda, že aj pri tejto scéne udržali istú mieru, no tým, že na chrudimských reprízach boli diváci a diváčky usadení v bezprostrednej blízkosti herného priestoru, predsa len sa táto situácia zdala nevhodne exponovaná.

Lenka Dzadiková

Téma a forma

Jaroměřská inscenace *Kdes holubičko lítala?* je z těch, o kterých se vůbec nepíše snadno: zážitek je to tak intenzivní, že se slovy skoro nedá sdělit. Místo souvislého textu se dopustím, s prominutím, jen několika námětů a tezí:

- Na zřetelně časově i místně situovaném historickém materiálu se tu klene obecnější podobenství o světě a o tom, jak se může člověk nechat semlít okolnostmi.
 - Způsob, jakým inscenace prudce změnila způsob vyprávění, prokazuje pokročilé divadelní myšlení.
 - Anna Vitvarová v ústřední roli podává nesmírně poutavý výkon plný vnitřního napětí a jakéhosi neokázalého patosu. Seděl jsem uprostřed první řady, po většinu času skoro na dosah ruky – a nikdy jsem neměl sebemenší dojem nepravdy.
 - Mučící scény jsou samozřejmě asi tím, co v paměti utkví – přitom by ale neměla zapadnout ani ona montáž poezie, tak trochu na způsob E. F. Buriana a jeho *Vojny*, která s nenápadnou rafinovaností exponuje celé téma.
 - Celý soubor je viditelně skvěle disponovaný. V úvodních pasážích, které místy hraničí s voicebandem, se naplno projevuje jeho smysl pro rytmus i čisté, charismaticky posazené hlasy dívek.
 - Formálně je to nejspíš největší odvaz, co z Chrudimi pamatuju. Loutky tu pronikají do sfér mezi pravidelným divadlem a performancí, kde roli hraje bezprostřední fyzická bolest.
 - Snad jediná námitka, která mě v té souvislosti napadá: ten dojem fyzické bolesti by byl silnější, kdyby nebyl tak „činoherně“ dohráváný.
- Kdes holubičko lítala?* je nesnadná, nepříjemná, ale nějakým způsobem očistná podívaná. Až se budu ohlížet za letošní Chrudimí, budu určitě hodně výrazně vzpomínat i na ni.

Michal Zahálka

Sedm dívek zaujatých...

...zaujatých hraním, evidentně věřících svému konání, přesná gesta, fázování, naprostá ukázněnost, srozumitelná mluva, přesná práce s jednoduchými loutkami.

Vybraly jste si i zajímavý prostor, který korespondoval s vaším tématem, ale možná vás trochu zradil. Cítila jsem potřebu mít větší odstup. I sbory by možná v prostoru tlumeném látkou nepůsobily tak hlučně a jednotvárně. Ale třeba to byl záměr.

Nicméně líbily jste se mi. Moc. Děkuji.

Martina Hartmannová

Zkoušely jsme odzadu

Rozhovor se souborem JAKKdo

Jak jste přišly na tohle téma?

To bylo dlouhý. Na začátku jsme dávaly různá témata a jedno z nich bylo být barevný mezi černobílými. A postupně nám z toho vyšlo čarodějnictví.

Jak ta inscenace vznikala?

Začaly jsme se bavit o čarodějnictví, četly jsme o tom nějaký knížky a začaly jsme to zkoušet. Vlastně jsme to zkoušely odzadu, nejdřív jsme dělaly ten závěr, poslední část s tím mučením, pak jsme přišly na to, že to asi nebude stačit, a přidaly jsme tam i ten její život předtím.

Jak jste vybraly obsazení čarodějnice?

Nějak bylo od začátku jasné, že to bude Anička, i když jsme si všechny zkoušely, jaký to je ležet na tom prackáku, když se do něj buší loutkami. Není to nic příjemného.

(Na závěr rozhovoru si vzala slovo vedoucí souboru Jarka Holasová.)

Bylo to trápení, dojít k tomuhle tvaru. Vlastně jsem holcám byla spíš průvodcem po tématu než čímkoli jiným. V jednu chvíli jsme to chtěly odložit, protože to je fakt hnusný, a holky od toho chtěly jít. Ale pak si to rozmyslely a chtěly se o to, čím prošly při tvorbě podělit s diváky.

jj

Odposlechnuté hlasy lidu

- ➔ Symbolika, osud, bezpráví, utrpení, depka.
- ➔ *(vrtění hlavou)*
- ➔ Líbily se mi loutky, byly pěkně udělaný, ještě to spojení hlavní hrdinky s tím ptáčkem bylo pěkný.
- ➔ Silný, úplně jiný, než všechno tady. Takový jednoduchý.
- ➔ Dotklo se mě to velmi silně, jsem zasažena.
- ➔ Četla jsem Žitkovské bohyně, úplně se mi to teď vrátilo. Krásný.
- ➔ Jenom nevím, jestli to nebylo trochu znásilnění – nejdřív hereček a pak nás.

Diskuse

V pořadí již třetí diskusní večer otevřelo společné přemýšlení nad inscenací *Nevěřící Janek*. Diskuse nad představením žakovského souboru Happy Theater se nesla spíše v duchu rad a doporučení. Mluvílo se především o dramaturgických problémech inscenace a o textu, který nefunguje. Vzhledem k tomu byl soubor seznámen se základními body, kterými je nutno se zabývat ještě před započítím psaní dramatického textu: téma (není to série mouder, ale je důležité, aby bylo jedno); vědomí, že píšu pro loutky (hraní s loutkami má svá specifika); loutky musí mít co hrát (nejde o mluvení o tom, co bylo, co zrovna je a co bude, je třeba stavět situace, ve kterých mohou loutky jednat); zodpovědět si, jakým jazykem to chci psát (přirozeným, nešroubovaným, kdo mluví, kolik mu je let, zda jde o dospělého, nebo o dítě a aby každá postava mluvila jinak, aby z celého textu nečišel jeden autor); musí tam být vybudované dramatické situace a dramatická struktura. Pak teprve nastupuje řešení výpravy, herectví, hraní s loutkou. Padala také slova, že pro soubor jistě byla výzva napsat si vlastní text, ale chyběl základ. Padaly návrhy, že by bylo vhodné se při přípravě další inscenace poradit s někým zkušeným. A že by se měl soubor seznámit s technologií loutek. Je například důležité, aby nožičky byly těžší, aby zatěžovaly nitě a popřemýšlet i nad výrobním materiálem. Mnozí ocenili hlasový projev hereček a snahu vytvořit vlastní autorskou inscenaci. Mezi další doporučení patřilo: zrychlit tempo, proškrtat scénář a popřemýšlet na závěrem. Padla i otázka proč je to hrané loutkami, jelikož možnosti loutek nebyly využity. Ačkoli jde ve hře o vnitřní změnu hlavní postavy, tak my, jako diváci, nevíme, proč se Janek náhle změnil. Zajímavým příspěvkem do debaty bylo sdělení, že na krajské přehlídce se inscenace jevila jako o hodně kratší, jednodušší, spíše ala teze, s čistším jazykem. Včera jsme viděli představení delší, problémové v motivacích jednotlivých postav. Obdivován byl náboj a vehemence začínajících loutkářů.

Druhé představení s názvem *Kdes holubičko lítala?* vyvolalo zajímavou a bohatou diskusi. Zaznívala slova jako mimořádný počín, neuvěřitelný divadelní zážitek, velmi působivé, emocionální atd. Téma rezonovalo u diváků v různé míře a pro některé přesahovalo do současnosti a bylo aktuální, pro jiné ne. Dlouze se diskutovalo o zvoleném prostoru hraní v kryptě Muzea barokních soch. Zazněly dva protichůdné názory. Někteří jej vnímali jako vhodný prostor, který umocňoval sdělovaný příběh obviněné dívky a tématu pomohl a jiní měli pocit, že prostor inscenaci nepomohl, jelikož příliš zesiloval téma. Diváci byli velmi blízko herečkám a prostor krypty nenapomáhal vnímání znaku a stahoval dění do naturalismu, což u některých vedlo k pocitu ataku. Ti, kteří viděli inscenaci v regulérním divadelním prostoru se podělili o zážitky, kdy bylo možné vnímat děj spíše ve znacích. Na některé silně působila první část představení – divadlo poezie, vykreslení dětství, dospívání, ale mučení už nebylo tak silné. Pro jiné byla síla v hlavní představitelce a ostatní postavy (katyně, soudkyně) tvořily spíše křoví. Mnozí řešili kostým hlavní představitelky. Zdál se jim příliš krátký a vzhledem k tomu, že byla pod ním nahá, tak se obávali, že se jí košile vyhrne. Ve výsledku by bylo možno napsat, že každý vnímal představení jinak. Někdo ocenil expresi a naturalnost, jiní by vyžadovali víc symbolů. Co však ocenili všichni, bylo herecké nasazení a koncentrace hereček.

Na poslední představení *V jednom lese, v jednom domku* padala především slova chvály. Většina si to užila. Líbily se „vymazlené“ detaily (kámen, oko...) a padla otázka nakolik se tvůrkyně loutek nechala inspirovat South parkem, což bylo potvrzeno a doplněno, že i mnohými dalšími podobnými seriály (Happy tree friends,...). Někteří složili poklonu výtvarné podobě inscenace a hovořili o tom, že výtvarně to bylo skvělé. Herec neměl žádnou dekoraci, hrál „pouze“ na různých částech stolu a přitom divák viděl způsobem hraní různá prostředí. Pro některé to byl český South park ve 3D podobě. Diváci ocenili přirozené herectví s loutkami a důmyslnou práci s motivy známých pohádek. Objevily se i výhrady k pointám pohádek i jednotlivých situací, které by bylo dobré ještě dopracovat. Snad jen Smolíček byl zcela propracovaný. Padlo z více úst, že by to chtělo výraznější závěr, tečku. Po mnohém zvažování se mnozí shodli, že inscenace pro děti není a hlavní protagonista ozřejmil, že to primárně nevytvořil pro děti, ale pro dospělé.

Agenti ze seminářů

Seminář A

Dnešek pokračoval v dosavadním tempu. Objevovali jsme možnosti loutek, které jsme tvořili a vdechovali jim život. Zábava i nadšení trvá i s kocovinou po včerejším veselí. :)

Seminář B:

/ovečka/

Na ovčím semináři „bé“, kde pracujeme s deskami z kartonu, bambusovými tyčkami, s pytlí od odpadkových košů a jinými náhodnými předměty, co nacházíme na ulicích, jsme dostali mnoho užitečných rad (náhodně 3 vybrané):

- herec musí být i horolezec
- nejlepší rozcvička je klouzání
- každou krizovou situaci zachrání plejtvák

Seminář L

/Tenkér mideretvář/

TVAROVÁ LÁSKA!!!!!!!

Seminář M

/Felicie/

Vražedná zbraň: Tavící pistole, nůžky
Čin: Pachatelé byli přistiženi při nebezpečném vyrábění loutek, které ohrožují zdraví ostatních občanů.

Seminář O

/DENČA + LAĎA/

V semináři u Toma a Toma se cítí prase jako doma.
Bordel tam, bordel tam a já hledám molitan.
Když vidíš v nouzi kamaráda,
je tu pro něj dobrá rada:
i když se to hnuší,
vykrádat se prostě musí.
Trénujeme oneman show
... .. hou, hou.

Seminář S

/Agent Chadwíček/

Je libo černočerná tma s příchutí všech druhů „FHRek, Lightspotů, Parů, Profílů, meotarů, svítilen atd.“? Stačí se přijít podívat do Vinárny v Medu (místnost s pouze s jedním oknem). Jak správně nastavit reflektorem stíny loutek? Jaký efekt vznikne při vylití žloutku na meotar? Hodí se do téhle scény kouřostroj? Zkus sem nastavit jednu sprchu. Správná volba filtrů! To vše a ještě mnohem více zažijete každodenně v nejlepším, jedinečném, užitečném, bezkonkurenčním semináři S.

Seminář Z

/Mintenkér/

Tak jsme se družili, budete vidět. Na střechu se nemůže. Major nosí velkou hvězdu. Při nadměrném zatížení ramen dochází k deformaci končetin v kyčlích.

Nahlédli jsme...

do semináře B - Tvary a objekty v pohybu

Když nevíš co dělat, strč na jeviště plejtváka

Do seminářů se snažím chodit vždy tiše a nenápadně. Můj ideální příchod si představuji tak, že pozdravím lektorku/lektora, seminaristé si mě ani nevšimnou a já se uklidím někde do kouta. Zase mi to nevyšlo... Pomalu a potichu otevírám dveře. V místnosti je naprosté ticho. Všichni seminaristé sedí v jedné řadě čelem ke dveřím, v rukou drží nafouknutý igelitový pytlík, který má na sobě nalepené barevné lepenky, místo očí. Všichni se na mě podívají, můj nenápadný příchod je ten tam. Plním si tedy aspoň své druhé přání a sedám si na zašoupanuté místo, vedle věže z navršených desek stolů, na kterých, jak si později všímám, jsou výkresy. Skupina se opět koncentruje a igelitové pytlíky různých barev (těmto stvořením se říká „larváci“) se začínají hýbat. „Hleďte, jak se takový larváček směje,“ dává skupině úkol Hana Strejčková. Igelitové příšerky se v rukou seminaristů začínají bavit. Některé se jen lehce pochichtávají, další propukají v rozverný smích. „Zvládnete se s ním hýbat, můžete s ním chodit?“ A rozchechtaní larváci, se dávají do pohybu. Jeden z nich se patrně bavit natolik, že smích praskl. Udělala se mu malinká dírka v těle a začal z něj unikat vzduch. „Co se mu stalo?“ ptá se Strejčková s neklidem v hlase. Naštěstí

všechno zachrání nachystaná lepenka, která leží opodál, nachystaná pravděpodobně kvůli takovým karambolům. Larváci se potom svezou po eskalátorech, zahrají si tenis, badminton a zajdou si na oběd. Při těchto cvičeních asistují „manipulátoři“, kteří pomáhají rozpohybovat prostředí. Když larváci jezdí po eskalátorech, manipulátoři vytvoří pohyblivé pozadí a tím vytvoří iluzi jízdy. Manipulátoři pomáhají i při proměňování prostoru jídelny, vytváří jedoucí výtah a autobus. K navození nálady jednotlivých scének je nejdříve pouštěna reprodukováná hudba, poté hudební doprovod převezme jedna ze seminaristek a místností se rozezní příjemné tóny saxofonu. S igelitovými příšerkami se dostáváme i do snového světa, dva larváci spokojeně oddechují a nad nimi se vznášejí jejich sny. Proplouvají tu malé barevné ryby, vznášejí se medúzy a na závěr se ve snu objeví plejtvák. „Když už fakt nevíš co, strč na jeviště plejtváka [velký nafouknutý černý pytel, který se vodi pomocí dvou bambusových tyček – pozn. red.]. Ten je sám o sobě tak výrazný, že to v tu chvíli úplně stačí.“

kar

Nahlédli jsme...

do semináře L - Krásnoloutkovýmohranísisními

Seminaristé, co nejdou zastavit

Vcházím do učebny a na tabuli (asi po žácích) zbyl nápis „Hezké prázdniny“ s obrázkem usměvavého sluníčka. Myslím, že pro eLKové seminaristy jsou hezké minimálně první prázdninové dny. Přicházím do změní rodičů i dětí v překvapivě širokém věkovém rozpětí a celá místnost je v pohybu. Na lavicích pokrytých ochranným igelitem se válejí změní kousků polystyrenu, různých plastových nádobek s barvami, všelijakých kusů látky, štětců, kleští, nůžek a mezi nimi části těl maňásků.

Pod sluníčkem je na tabuli ještě nalepen pracovní plán, rozepisující, v jakých fázích by v jednotlivých dnech měli seminaristé přibližně být, na dnešní den připadá: „Doděláváme hlavu, ruce i nohy.“ Další dny jsou už jen „Jdeme do finále!“ a „Výstava“.

Vyrábění loutky jsou maňáskové z polystyrenu. Vyřezaný tvar (případně poslepaný z více kusů polystyrenu) se pak kaširuje, aby vypadal celistvější, uhlaženější, vysvětluje mi jeden seminarista, který zrovna kaširuje jakési dva pařáty. Ty budou patřit ke dvěma hororovým hlavám, které o kus dál zrovna schnou. Mezi další vyrábění loutky patří kozlík, kočka, pes, impozantní drak, mravenec, elfka, smrták, surrealističtější sekci pak zastupují pan Krychle a magický Trojúhelník (z nichž se pravděpodobně stanou aktéři příběhu s názvem Tvarová láska).

Lektorky Sára a Bára běhají mezi skupinkami, radí, pomáhají (hlavně mladším) s náročnějšími činnostmi, hodně času pak také hledají tu či onu pomůcku, kterou zrovna někdo potřebuje. S postupujícím časem je u dětí poznat poněkud klesající míra soustředění, začínají běhat mezi lavicemi a dovádět. V tu chvíli Bára zavelí a se všemi, kdo si chtějí trochu odpočinout, si jde ven na chvíli hrát. I dlouho po ofi-

ciálním skončení semináře účastníci dál neúnavně pracují a odloučit lektorky na pár slov tak není snadné...

Seminář pomalu finišuje, stíháte?

Jo, dokonce jsme v předstihu. Původně jsme chtěli loutky jen vystavovat, ale dělali jsme i základy práce s maňáskem, tak možná připravíme i nějaký krátký předváděčky, aby si s tím ty děti i trochu zablbli.

To vaši seminaristé běžně dělají takové „přesčasy“?

Jak vidíte, Mia si ani nechtěla jít ven hrát a radši tu dál pracuje (Mia, která už má loutku dávno hotovou pro ni ještě šije polštářek a spekuluje o tom, že by ještě stihla vyrobít maňáskový parní válec).

Čím se vám je podařilo tak namotivovat?

(Promlouvá seminarista, nabarvující ruku smrtáka: My chceme ty loutky dodělat!)

Asi hlavní je, že se přihlásili lidi, co si fakt chtějí udělat loutku. Ono to šlo tak nějak samo.

Jak jste si poradili se značným věkovým rozptylem dětí?

Já si myslím, že v pohodě. Každý si tu našel něco, co může dělat.

(Další pracující seminaristka: Ty děti tu chodí a mnohdy mají postřehy, co by dospělého nenapadly. A zase naopak...)

Je super, že tu je hodně rodičů, tak se to líp zvládá. A vůbec, měli jsme štěstí, že se tu sešel tak dobrý kolektiv.

pab

Nahlédli jsme...

do semináře M - Od příběhu k loutce a zpět

Nedotýkejte se exponátů nebo spustíte alarm

Blížila jsem se od mostu směrem ke zdrávce a u přechodu jsem zahlédla stát bandu mávajících dětí, které všechny křičely: „Mááágdóóó“. Počkaly na mě, abych je v parku, kam měli právě namířeno, nemusela hledat. Na semináři M jsem se cítila velmi vítaná, za což jim děkuji.

Do parku se šly děti (i teenageři) proběhnout, odreagovat od manuální práce. Pod korunami stromů hrály hry, které byly velmi dobře cílené – rozvíjely v nich soutěživost, dravost, obrazotvornost, ale především týmovost. Společně několikrát musely vyřešit problém, na který by jedinec nestačil.

Po vyvětrání jsme se vrátili do školy, kde na děti čekali dodělávání loutek. Není to ovšem jediná věc, kterou se v semináři zabývají. Hlavní myšlenkou je, aby si děti zkusily celý inscenační proces, aby si kromě výroby loutky vybraly příběh, který v nich rezonuje a na jehož základě se rozhodnou pro materiál, ze kterého budou loutky vyrábět. „Ukázali jsme si, co je plošná loutka, co všechno umí. Stejně tak jsme postupovali i u maňáska, papírové masky a totemové loutky. Když si děti vybraly, začaly pak hledat materiál – jestli se příběh hodí k přírodním materiálům, jako je dřevo, nebo jestli by němu lépe pasoval materiál umělý, gumové rukavice apod.“ vysvětluje lektorka Anna Kekeláková. Společně s lektorem Janem Frýdkem mi vypráví o barevných denících, kterým pracovně říkají režijní knihy. Do nich si děti zaznamenávají jednotlivé kroky. Právě díky tomu si uvědomují, co právě dělají. Knihy hlavně slouží jako materiál, ke kterému se mohou kdykoliv vracet – k příběhu, předmětům, postavám či asociacím (např. které barvy jsou pro pohádku zásadní). V knize je i návrh bodového scénáře – jak půjdou události za sebou, jaké postavy se v pohádce vyskytují, v jakém prostředí se příběh odehrává. Lektori dali dětem volnost i v lince příběhu; pokud se jim nelíbí konec, mohou napsat svůj vlastní. Seminář vedou společně vůbec poprvé a již teď ví, že ne naposled. Na LCH oceňují množství a kvalitu loutkových inscenací, které tady mají možnost vidět a zároveň i zkušenost dětí, které se jim v semináři sešly. Sice se nedodržel věková hranice a v semináři se najdou i o dost mladší děti, ale i tak dokázali lektori svůj plán přizpůsobit.

Před koncem hodiny lektori vyzvou děti, aby na svých stolcích vystavily loutky jako exponáty. „Bude následovat prohlídka galerie.“ Všichni musíme opustit místnost a pak jako návštěvníci výstavy postupně stolečky obcházet. Průvodci výstavou jsou sami tvůrci. Loutky popíší a obhájí si před publikem i zvolený materiál a podobu. Opět skvělý způsob, jak děti učit myslet na dílo komplexně. Návštěvníci galerie mají prostor na případné dotazy, kterými vzbudí u tvůrců další podněty. „Proč má ten čaroděj beďara? Ty mají jen čarodějnice.“ „To není pravda, můžou ho mít i čarodějové.“ „A proč mu toho beďara nevymáčknete?“ „Protože je v něm ukrytá čarodějnická nemoc.“ „Nedotýkejte se exponátů nebo spustíte alarm.“

maz

Proč jste si vybrali seminář M?

- Já jsem tady poprvé a přijde mi to super. Baví mě to.
- Jsem tu už podruhé a moc mě to baví. Loutku jsem si vyráběla už loni, ale byla vyřezávaná, takže si zkusím něco nového. Baví mě to obojí nastejno, každý má svoje.
- Je to tu dobrý a pojedou příští rok zas.
- Jsem v semináři po dvou letech. Předtím jsem chodila do pohádkového semináře ke Zdeně Vašíčkové, ale to jsem byla ještě malá. Bavilo mě to. Chodil tam se mnou Kryštof, Lenka a dokonce i Simon. Takže se známe už dost dlouho. Mám ráda výrobu loutek a taky mě sem přilákalo i to, že bylo u semináře napsáno: „strašidelné příběhy“.
- Bylo to překvapení. Do semináře mě přihlásila teta a jsem s výběrem moc spokojená. Myslím, že se mi trefila do vkusu.
- Mě sem přihlásila mamka. A je to tu supr, úžasný!

Loutkocaching

Vlna přitvrzování pokračuje, úspěšné řešitele se nám včera podařilo srazit na jediného, kterým byla... Berenika! Tímto jí tedy patří velké gratulace :-)

Uvidíme, jestli budete dnes úspěšnější.

Celofestivalovka

Nedaleko zeleného oka.

Jednodenní keška

INRI, nehleďte k nebi.

Divadlo je dar

Rozhovor s Hanou Strejčkovou

Minulý rok jste na LCH vedla také seminář. V čem se ten letošní proměnil? Navázalo se na rozdělanou práci? V čem je jiný?

Jiný je už tím, že jsme loni zkoumali hlavně prostorové přímky a proměňovali jsme tělo živé i dřevěné. Sami sebe jsme promítali do dřevěné tyče, která je sama prostorutvorná, ale jednodušší. Tentokrát pracujeme s více materiály, které dokážou být placka i 3D. Učíme se a opakujeme si to, jakým způsobem vidím věc, jak tu věc dokážu proměnit v rekvizitu, jak tu věc proměním v loutku a jak ji ještě změním na masku. A ještě ideálně, když tou věcí dokážu změnit prostor, zapojit ji do scénografie. Učíme se tím, že všichni všechno zkusíme na začátku a pak se proměňujeme na skupiny, aby to byli lidé schopni vnímat jak zevnitř, tak z venku. Pracuje se zážitkově. Jakmile skupina začne řešit, kdo by co zkusil, musí si to vždycky zkusit fyzicky.

Jaký mají semináře rytmus? Jak probíhají?

Den je uvozován pohybem, rozcvičkou, která je každý den jiná. Jsou vztažná k tomu, co se bude ten den dělat. Dneska jsme začínali s Feldenkrais, uvolňovacími cvičeními na regeneraci po včerejším bále. Včera naopak byla rozcvička s pytle. Hráli jsme imaginární tenis, badminton, basket. Na všechno jsou hudební nástroje, pracujeme s rytmem. Děláme takové skupinové cvičení, každý má trubku, která má jiný tón a dohromady si zahrají v orchestru písničku. Skupina se díky nim začíná slyšet a krásně se na sebe naladí. Toto používám i v terapeutických skupinách, se seniory i s dětmi. Skupinu to stmelí.

S jakými materiály pracujete?

Principiálně pracujeme se vším, co dokáže být placka, nebo hranaté. Nebo placka a kulaté. Využíváme karton, plast, plastový pytel, tyč, látku. Protože všechny věci v těchto materiálech mají zároveň i kontrasty. Příklad: Máme krabici. Ta může být zároveň loutka, ale zároveň je to i maska, která může předat do těla jiný směr. Potom vznikl „larváli“, což jsou u metody Jacques Lecoq masky, které jsou strašně hloupoučké a naivní, ale ony skrze to objevují svět, dokážou měnit výrazy.

Zmínila jste metodu Jacques Lecoq, ze které vycházíte. Mohla byste ji prosím ve stručnosti představit?

Tato metoda se studuje dva roky v Paříži. To je ovšem jen základ. Do školy Jacques Lecoq přicházejí lidé z praxe, ať už jste scénografem, choreografem, spisovatelem, dramatikem, nebo z jiné divadelní školy. Tato škola rozvíjí váš individuální potenciál, posouvá vaše fyzické i tvůrčí limity, zároveň je to škola prožitkem, zážitkem, zkušeností. Tato škola absolutně nevysvětluje, všechno je o tom, že skáčete do prostoru a na zadané téma pedagoga pracujete. Ten vás buď kritizuje, nebo dostáváte impulzy, kam jít dál. Zároveň je to metoda, která všechno formuje skrze pohyb, nic skrze psychologii. Je to metoda, která učí pracovat s prostorem, s uvědoměním si, kdo jsem v prostoru, kde se nacházím a co chci svým pohybem říct. Tato metoda se používá v pedagogice nejen ve výchově herců a divadelníků, ale zároveň se velmi dobře používá v terapii, s dětmi, se seniory, s hendikepovanými, jak mentálně, ale i fyzicky. Je to metoda, která zohledňuje individuální limity, které si většinou člověk klade sám. Používá základní pedagogické pomůcky, masky – neutrální, larvální, expresivní, obyčejné užitkové masky. Zásadní jsou neutrální a larvální, ty pomáhají objevit fyzično

člověka, učí ho vynulovat se, učí ho nasadit si masku, učí ho hrát si s maskou. Metoda pokrývá práci s fyzickým divadlem, práci s prostorem, ale zároveň, spousta lidí si myslí, že se u Lecoqa nemluví, že je to pantomima. On používá akční mim, který vychází z techniky mime corporel. Mim je akční, neilustrující, může mluvit, pokud je to nutné, může zpívat. U Lecoqa se dělá akrobacie, dělá se Feldenkrais. Zároveň se ale u něj dá studovat i scénografie, v Paříži je scénografický ateliér, který vede dcera mistra Lecoqa. Já jsem u něj vystudovala jak fyzické divadlo, tak scénografii. Proto se ve svých seminářích snažím spojit principy Lecoqovy scénografie a principy fyzického divadla.

Pracuje podobně i Budilova škola, ve které učíte?

Na podobném principu ano. V Praze jsou semináře, které jsou buď jednodenní, nebo dvoudenní, pražská rezidence je ve Mlejně, sídlo nového cirkusu. Semináře se skládají z pohybu, ať už je to jóga, Fendenkrais, učí se zde Lecoqova metoda dvaceti pohybů, akrobacie, parkur, dramatická improvizace, přidávají se k tomu rekvizity. Studentům se nabízí technické věci, se kterými mohou dále pracovat – loutka, práce s materiálem, dělají se site specific v lokalitě, kde se nacházíme. Teď jsme měli štěstí, že Budilka měla tři roky stejnou partu, kterou vždy jen někdo doplnil. Díky tomu se dalo krásně kontinuálně pracovat a dokonce vznikla i představení, která žijí dál svým životem. Vznikly na tom principu i činohry, ale i totálně pohybová tanečního divadla, i práce, která je rekvizito-pohybová. Škola si zve i hosty. Letos to byli Tomáš Běhal a Hanka Voříšková, ti přinesli do skupiny svoji energii a práci. Studenti rozpracovávali loutky ze dřeva, s Tomášem Běhalem dělali inscenaci Stvoření světa. S Hankou Voříškovou pracovali s jilem, s hlínou, s popelem. Jádrem, které tvoříme my, absolventky Lecoqa, [Hana Stejčková a zakladatelka Budilovy školy Vendula Burger – pozn. red.] doplňujeme o hosty z venku, aby to i pro ně bylo něco nového. Zásadní filozofie Jacques Lecoq je, že divadlo je dar. Dar, který já dávám divákovi. To se snažím předat i studentům, aby se diváků nebáli a vzali ho do hry, aby ho nakontakovali. To, co třeba udělal Radim Vizváry na začátku v Pejprboji: usmál se do lidí. Vlastně řekl: „Pojd, já tě zvu na cestu, tady máš ruku, pojd.“

Zmínila jste, že metodu Lecoq používáte při terapiích, které také vedete. Jak taková terapie vypadá? Co je jejím cílem?

Metodu používám pro práci se seniory, ale i s dětmi. S dětmi mám dlouhodobý projekt, který oslovuje jak děti ve speciálních školách, tak děti z menšin a dětských domovů. Mám spolupracující školy a dětské domovy, kam jezdím, a vidím vývoj, byť tam nejezdím pravidelně. Díky pohybu a tomu, že nevysvětlujeme, se děti uvolní a začnou tvořit, začnou tvořit jinak. Zjistí také, že nepotřebují mluvit, ale že spoustu věcí děláme jenom pohybem. Obzvláště ze skupin, kde ty děti jen křičí a tím se snaží prosadit, tak dojde ke ztišení.

Co se týká terapie se seniory, já pracuji dlouhodobě dobrovolnicou v domově seniorů, kde mám skupinu 85+ a tam naopak rozpohybováváme různé části těla, tak abychom uvolnili hlavu, abychom uvolnili místa, na která se ti lidé soustředí skrze svoji bolest a abychom nechávali plynout naopak tu řeč, aby se ti lidé nebáli mluvit. Mnohdy se cítí osamoceni v tom prostředí, které je vlastně plné lidí, ale ti lidé se cítí sami opuštěni. Skrze pohyb necháváme plynout slova, myšlenky. Pracujeme s reminiscencí. Pohyb, rekonstrukce vzpomínek, princip vzpomínání pohybem. Ve skupině jsem měla dámu v pokročilém stádiu demence a díky tomu si vzpomněla, že v 50. letech jako jedna z mála žen řídila tramvaje. Rekonstruovali jsme s to s ní skrze pohyb, protože si to už pamatuje velmi špatně. Bylo to naprosto úžasné, našli jsme dokonce choreografii, jak se tramvaj řídí.

Jak se ten projekt, o kterém jste hovořila, jmenuje?

Projekt se jmenuje Mezi námi. Pracuji v něm se stejnými jako v Budilově škole a je to moc příjemné. Je fajn pracovat se skupinou, která má stejný trénink, stejnou techniku, jsou disciplinovaní a mají tolik nezbytnou pokoru, která mnoha umělcům tady chybí.

Čím si myslíte, že to je? Má na to vliv škola?

Když studujete Lecoqa, tak první, co vás zarazí, je ta obrovská konkurence z celého světa. Všichni se přímo derou, aby se mohli učit. Jdou tam už s tím, že jsou slavní herci ve své zemi, ale chtějí se spoustu věcí naučit. Chodí tam opravdu profesionálové, jedna z podmínek té školy je, že tam chodí lidé, kteří mají již nějaké zkušenosti. To vás učí pokoře, protože musíte přijmout to, co ta škola nabízí, kam vás vede. Když tohle nepřijmete, zpravidla ti lidé odcházejí. Pokora souvisí s vnímáním sebe v kontextu jakékoliv kultury, státu. U nás je nastaven určitý systém grantů, určitý systém repertoárových divadel, ve světě je to jinak. Záleží, jestli je člověk schopen překročit českou mez a zasadit se do evropského nebo celosvětového kontextu. Tady to školství takové není, tady mají profesionálové většinou pocit, že se nepotřebují vzdělávat nebo trénovat. Samozřejmě to neplatí u tanečníků, neplatí to pro loutkáře, ti musí se stále učit, oživovat různé rekvizity, posouvá je to dál. Myslím, že nejmarkantnější je to u činohry, kdy ti lidé nemají potřebu se sebou fyzicky pracovat.

Co se vám líbilo z letošní programové nabídky LCH?

Všechna představení jsou něčím zajímavá, z každého si něco odnesu. Z profesionálních mě velmi zaujala Bílá laň. Kvůli light designu, výtvarné složce, propojení hudby. I když byl nekonečně dlouhý, nadchl mě Jan Amos, už proto, že došlo ke spolupráci, kterou já mám strašně ráda. Vzniká spolupráce. Tato myšlenka měla přesah, mé dramaturgické já plesalo. Obzvláště, když je na scéně Hanka Voříšková, již patří jedna linka, která je doplňována kvalitně vedenými dětskými soubory. To pro mě byl velmi hezký úvod.

kar

Radujte se, radujme se

Je to až skoro laciný titul, jenže... Jestli je představení Malého divadla České Budějovice řazeno v inspirativním programu, nechme se, pro změnu, inspirovat všichni. Radujme se i z věcí zdánlivě nepříjemných, nebo i skutečně nepříjemných, přinášejí nám do života něco nového, posouvají nás. To, samozřejmě, nemluví o inscenaci *Radovanovy radovánky*, protože zážitek s představením jsem měl veskrze příjemný. Ano, prostor velkého sálu s balkóny nebyl pro představení příznivý. Ano, ve druhé části se některé scény zdály dlouhé, některé motivy se rozměňovaly, zely zbytnělo v každém slova smyslu. Ano, někomu může zapojování diváků a vybízení k radování se na povel přijít mírně manipulativní. Nebo i víc manipulativní. Jenže... Radost a energii jsem cítil z herců, radost jsem měl z pohrávání si – s příběhy, se sny, se slovy. Jelínkovskou poetiku a hru s jazykem jsem zaznamenal výrazně. Utkvělo mi: „Ale vy to říkáte stále do kolečka.“ Nebo: „Jsem teď špatně naložený.“ (Scény s jednokolými vozíky) Ale bylo toho mnohem víc. Prolínání příběhů hlavního hrdiny, jeho snů, příběhů jeho snů, snů postav z jeho příběhů a z jeho snů a zpívání komentářů ke všemu tomu vytvořilo barevnou mozaiku, kde se ale téma opravdového prožívání života s radostí a fantazií, s otevřeností a vírou v dobré stále potvrzovalo.

František Kaska

Výstava loutek

Pro všechny milovníky loutek, kterým se po ukončení Loutkářské Chrudimi bude po loutkách stýskat máme tip: v pátek 1. července byla v Městském muzeu v Nové Pace zahájena výstava **Loutky z říše loutek a Nové Paky**. Výstavu připravili členové pražské Říše loutek a zahájila ji ředitelka Muzea loutkářských kultur Mgr. Simona Chalupová.

Výstava si klade za cíl představit Novou Paku jako jedno z nejvýznamnějších center tvorby loutek. Příčinili se o to zejména členové suchardovského rodu, v jejich dílně se řezaly loutky pro lidové loutkáře a později pro řadu loutkářských souborů, z Nové Paky pocházel Vojtěch Sucharda, zakladatel pražské Říše loutek a tvůrce mnoha originálních loutek. Jako vynikající řezbář je zde představen Jan Mádle, jehož malé marionety jsou ojedinělým mistrovským dílem. K vidění jsou také řezbované marionety Josefa Jelínka a Františka Šimka a v neposlední řadě soustruhované loutky pro domácí loutková divadélka, které podle návrhů Josefa Jelínka vyráběla novopacká Továrna bratří Válků a pražská firma Modrý a Žanda.

Výstava stojí za vidění. Navštívit ji můžete až do 11. září 2016. Navazovat na ni bude výstava známého řezbáře Jaroslava Doležala.

Jan Novák z Říše loutek

Program 5. července 2016

Malá scéna DKP | 10 a 12 h.

DAMU a Studio DAMÚZA, Praha

Pštroši (40', 5+) | *doplňkový program*

Kondiční loutková pohádka nenechá žádné svaly v klidu. Písňe dodají povzbudivé látky a dobrodružství může začít!

MED | 11(C) a 20.30 (A) h.

Martin Hak, Pustá Kamenice

Děda Jožka (50', 7+) | *inspirativní program*

Několik krátkých příběhů, mezi nimiž vypravěč vytváří prostor pro reakce diváků. Ti mají příležitost se smát, ale i přemýšlet, reflektovat vlastní životní situace a zážitky.

Malá scéna DKP | 14 (A), 16 (B) a 18 (C) h.

Divadlo Střípek, Plzeň

O koblížcích (30', 5+) | *hlavní program*

Zpracování klasické pohádky O Koblížkovi a dvou variací na tento známý příběh.

MED | 14 (C), 16 (A) a 18 (B) h.

Čmukaři, Turnov

A pak se to stalo (30', 3+) | *hlavní program*

Představení na základě tradičního rodinného loutkového divadla.

Spolkový dům | 14 (B), 16 (C) a 18 (A) h.

Loutkářská konzervatoř

Klouzury loutkářské konzervatoře (60', 10+) | *doplňkový program*

Klouzurní představení jednotlivých skupin prvního ročníku loutkářské konzervatoře 2015/16.

jeviště Divadla Karla Pippicha | 15 (A) a 17 (B) h.

Naivní divadlo, Liberec

Čechy leží u moře (40', 3+) | *inspirativní program*

Představte si, že se Čechy opět ocitly pod mořskou hladinou. Letitý sen současných českých suchozemců – mít moře – se konečně naplnil. A voda, zvláště ta mořská, s sebou přináší spoustu příběhů...

Stan za DKP | 15 a 17 h.

DAMÚZA, Praha

Hlavouni (40', 5+) | *inspirativní program*

Co všechno se přihodí, když se sejde pět mudrců u jednoho stolu? Veselé historky o lidské hlouposti, naivitě a lásce.

Malá scéna DKP | 20.30 (C) h.

DAMÚZA, Praha

Sólo Matches (40', 8+) | *inspirativní program*

Hřejivá i mrazivá zimní pohádka o tom, že setkání a samota jsou dvě strany téže mince.

Spolkový dům | 20.30 (B) h.

MaFFin, DiFa JAMU, Brno

Koštní Jošta (35', 12+) | *doplňkový program*

Odvaha... Touha... Odhodlání... Rodina... Intriky... Koně... Jošt!

MED | 23.59 h.

KALD DAMU

Tisíc tuctů (50') | *inspirativní program*

Autorská adaptace několika povídek Jacka Londona s loutkami a kartony.

Divoká karta z letních klauzur KALD DAMU.

Výtvarné dílny

Slavoj Divadla Karla Pippicha

10-12 h.

Čmukaři Turnov

Vyrob si loutku, kterou ještě nemáš

Divadelní kavárna Divadla Karla Pippicha

10-12 h.

Jakub Mlád a Jitka Pavlíková

Výroba papírového divadla včetně sady loutek

Ulrichovo náměstí

Žižkovo náměstí | od 19 h.

Milovníci hudby by si neměli nechat ujít dnešní jam. Po všech představeních a večerní diskuzi necht' se přesunou do Modré hvězdy. Hudební nástroje, zpěvníky a hlasivky s sebou.

ZTRÁTY A NÁLEZY

4. 7. jsem ztratila stříbrné náramkové hodinky Seiko, mezi WC (boční vchod do divadla směrem od řeky) a Malou scénou (trasa kolem stanu). Nepostrádám je ani tak z důvodu majetkového, nýbrž citového – dostala jsem je v roce 1981 k maturitě od svého tatínka. Pokud jste je našli a rozhodnete se je vrátit, kontaktujte prosím Tomáše Souradu (papouška z To víte, Afrika) – tel. 604 876 495; seminář G. Děkuji, Olga Strnadová

Čtete blog Chrudim viděná z kočárku, který píšou manželé Šotkovští na www.loutkar.eu

Zpravodaj 65. Loutkářské Chrudimi

Vydává a tiskne: Chrudimská beseda

Redakce: Jacques Joseph /pab/ (šéfredaktor), Hana Volkmerová /HAV/, Magda Zicháčková /maz/, Kateřina Korychová /kar/, Jarek Jurečka /jj/

Foto: Ivo Mičkal a redakce | Grafická úprava, sazba: Petra Líbová | Kontakt: lepabouk@gmail.com | Neprošlo jazykovou úpravou!